

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Thesavrvs|| Locorvm|| Commvnivm|| Jvrisprvdentiaē

Barbosa, Agostinho

Lipsiaē, 1697

Cap. CXXXII. De Jure Accrescendi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80071](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80071)

Verum ut clarius pateat hæc resolutio, sic distinguendum credo: vel enim lex, seu privilegium respicit utilitatem alicujus communitatis, aut Ordinis, quia scilicet in favorem totius communitatis, aut Ordinis totius concessum est, ut in privilegio fori clericis concessio, ne ad forum seculare trahantur, ut declarat Pontifex *in d. c. si diligenti de jud.* inde merito inferens, singulos clericos tali privilegio renunciare non posse, & ratio est manifesta, quia licet privatum jus ex singulorum pendeat voluntate, non ita illud quod respicit totam communitatem, & quia quolibet privatorum dispositio alteri tertio nocere non potest. *c. non debet. 23. de regulis Juris. lib. 6. cap. quamvis pactum, de pactis, eod. lib. cum similibus.* Huc etiam pertinent exempla, quæ ponit Jurecons. *in d. §. hujus studii.* Aut verò privilegium conceditur singularibus & privatis personis, & subdistingve; vel enim principaliter respexit earum favorem, & secundario bonum publicum, quatenus scilicet lex, vel Princeps rectè disponendo res privatorum, intendit etiam communem utilitatem, quæ resultat ex eo, quod civitas, seu Regnum opibus abundet, & cives habeat locupletes, & in hoc casu procedit hoc Axioma, quod iis, quæ pro se introducta sunt (si aliud non obstat) quilibet renunciare potest, nec attenditur utilitas Reip. secundaria, & minus principalis. juxta *reg. l. 1. ibi, prima enim ratio. ff. de auctor. tutor.* & in simili de præjudicio tertii minus principali, notat. *gloss. ult. in d. c. quamvis pactum,* recepta, ex multis, de quibus Cov. *p. 3. §. 3. numero 7.* & optimis exemplis explicat Sanchez. *in præcepta Decalogi. tom. 1. lib. 3. c. 9. n. 31. & 39.* Vel lex, aut privilegium disponendo de privatorum bonis, non respicit principaliter eorum privatum favorem, sed publicam utilitatem, quia non tam civium utilitati consulit, quam publico incommodo, ut contingit in juramento calumniæ, juxta *d. §. quia veremur,* & in aliis, in quibus lex principaliter litibus, aut fraudibus obviare intendit, juxta *reg. text. in l. properandum. 13. C. de judic. cap. finem litibus §. de dolo & contum. l. 1. ff. de usucap.* Atque ita hanc esse communem Doctorum sententiam post Abb. Felin. & alios *in d. cap. si diligenti,* testatur D. Barbosa. *d. p. 1. num. 64.* quibus adde Cujac. *ad tit. C. de sponsal. Card. Tusch. tom. 4. lit. I. conclus. 511. numer. 28.* Soar. *de legib. lib. 8. cap. 6. in princ.*

XXIX.

Juris plus nemo in alium transferre potest, quam in se habeat. Vide *infra Lib. 12. cap. Nemo.*

De Jure ad rem vid. Jus in re.

CAP. CXXXII.

De Jure Accrescendi.

Axioma I.

Jus accrescendi cessat ubi adest substitutio.

Ratio: quia jus accrescendi tum demum à lege introductum, si quis alioquin pro parte testatus & pro parte intestatus decederet. Hoc igitur, cum ob provisionem testatoris hoc in casu non fiat, cessabit provisio legis.

Exempl. est in *l. 2. §. 5. ff. de bon. poss. secund. tabul.*

Limita: modò singulis heredibus nominatim aliquis fuerit substitutus, secus si pluribus. Zael. *ad ff. de vulg. & pupill. substit. n. 5.*

II.

Quoties una res diversis eadem orationis parte indivisim relinquitur, toties sunt mixtim sive re & verbis conjuncti. Quoties eadem res diversis eadem orationis parte relinquitur, sed divisim, sive adjectis partibus, toties sunt verbis tantum conjuncti. Quoties una res diversis in diversa orationis parte relinquitur, toties sunt re tantum conjuncti.

III.

Quoties res una alicui legata legatur alteri per relationem prioris legatarii, toties non est conjunctio sed ademptio seu translatio, de qua §. 1. *Inst. de adempt. & translat. legat.*

Exempla hujus sunt in *l. 5. ff. eod. & l. 89. ff. de Cond. & demonstr.*

IV.

Quoties ex diversi generis conjunctis unus decedit, toties ejus portio accrescit ei, qui eodem genere cum eo conjunctus est.

Ratio consistit in præsumptâ testatoris voluntate, qui cum eodem genere conjunxit Legatarios, videtur potius huic favisse quam diversi generis conjunctis; nam qui conjuncti sunt sive verbis tantum, sive verbis & re simul, propter unitatem sermonis sunt in unum quasi corpus redacti, & sic partem sibi conjunctorum vacantem quasi suam præoccupant.

Limit. in re conjunctis: Ex his enim si unus deficiat, ejus portio accrescit omnibus, cum omnium par sit conditio, ita tamen ut ceteri eodem genere conjuncti pro una personâ reputentur.

V.

Quoties inter diversi generis conjunctos dividenda portio deficientis, toties qui eodem genere juncti sunt habentur pro una personâ.

Ratio, quia hi propter unitatem sermonis in unum quasi corpus sunt redacti.

Limita: in re conjunctis; horum enim si plu-

res

res fuerint, non habentur pro una personâ, sed quisque suam portionem capit.

VI.

Quoties Collega sive conjunctus decedit, toties ejus collegæ accrescit portio, & quidem cum onere, quia hic Collega reverâ augmentum percipit, ob quod commodum onus quoque subire debet.

VII.

Quoties decedit disjunctus, toties accrescit omnibus, & quidem sine onere, quia ita par est omnium conditio, & dum disjunctum reliquit, videtur voluisse ut unusquisque suum onus, non alienum agnosceret.

E. g. si dixerit Testator: Mevio lego fundum Tusculanum, si Cajo decem solverit; Sempronio lego fundum Tusculanum. Sic Mevii deficiens portio accrescit Sempronio sine onere.

Limita, ut procedat in Legatis: heredibus enim indistinctè accrescit cum onere l. ult. §. 10. vers. in his. C. de caduc. tollend.

CAP. CXXXIII.

Jus Naturale, Gentium.

Axioma 1.

Quodcumque convenit naturæ hominis rationali & sociali, i. e. ad conservandam societatem humanam necessariò facit, illud est Juris Naturæ; hoc enim in definitione Juris Naturæ tanquam essentialiale supponitur à Grotio de Jur. Bell. & Pac. l. 1. c. 1. §. 3. & 12. Pufendorff. de Jur. Nat. & Gent. Lib. 2. Cap. 3. §. 15. & 20. hinc nullus actus indifferens, h. e. qui agi & omitti potest, est juris naturæ.

Exempla sunt in homicidio, furto, violatione pacti &c.

II.

In quæcumque non cadit dictamen rectæ rationis, in illum non cadit obligatio juris naturæ; hinc bruta ejus sunt incapacia, quorum instinctum naturalem, quatenus simplicem speciem aliquam habet justitiæ & æquitatis, Imperator Justinianus Jus naturale vocat, quia bruta videntur ideam rationis habere. pr. Inst. de J. Nat. G. & Civ.

III.

Quoties duo præcepta Juris Naturæ in eodem casu vel facto concurrunt, & utrumque servari nequit, toties levius credit fortiori. Conf. l. minime 35. ff. de Religios.

IV.

Quodcumque recta ratio simpliciter inculcat citra respectum ad necessitatem humanam, illud naturale est.

Ratio: quia illud justum est sui naturâ sine ullâ argumentatione vel demonstratione, non verò demum ex causâ aliquâ vel alterius rei comparatione. Exempla sunt in §. 2. Inst. de J. N. G. & Civ.

V.

Jus naturale est immutabile. §. pen. & ibi Bocer. in Comment. Inst. d. J. N. G. & C. l. 2. §. fin. ff.

de Usufr. ear. rer. quæ usu consum. §. ult. Inst. de legit. agnat. tutel. ratio, quia & ejus causâ h. e. natura & naturalis ratio est immutabilis, mutari ergo in totum multo minus tolli potest. l. 8. ff. de cap. minus. arg. l. 6. C. de servit. & aqu. Exempli causâ, defensio sui corporis est juris naturalis: à nullo itaque Principe nullaque constitutione abrogari, nec ulla Senatus auctoritas interdicere aut tollere potest. Angel. de Clavas. in casib. conscient. verb. defensio. num. 1. Unde & jus hoc naturale indispensabile vocatur. c. 1. & seq. distinct. 13. Bolder. 1. polit. cap. 2. num. 38. adeo ut ne ejus pars quidem tolli possit, quod dispensare vocant quidam, Gratian. in pr. dist. 5. & in fin. dist. 6. utrobique. gl. & in cap. cum tanto. verb. naturali. de consuet. quia totum est immutabile. d. l. 8. f. de cap. dimin. Petr. Ravenn. de consuet. sect. 3. n. 9. & nihil aliud est quam recta ratio & fundamentum virtutum: quicquid igitur fit contra illud, vitiosum est & contra rectam rationem, quia si unum contrariorum est bonum, alterum relinquitur esse malum. c. hospitium. distinct. 32. quod vero tale est, nulla ratione defendi vel subsistere potest. Myns. 5. obs. 97. vid. Arnis. lib. 2. de Majest. cap. 3. num. 10.

Amplia, quod etiam in jure divino hæc immutabilitas locum inveniat. Etiam si enim Princeps & consuetudo sepius illud ex causâ, quotiescunque ratio naturalis veluti propter publicam utilitatem limitare & distinguere possit, ut post Abb. & alios refert Curt. in fin. vers. prima est conclusio. de consuetud. dum enim Dd. potestatem limitandi Leges divinas Majestati concedunt, id semper addunt, si causâ probabilis id exigat. Gratian. in c. dispensationes. 16. & c. tali. 17. 1. q. 7. Soto. 1. de just. & jur. q. 7. art. 3. gl. in l. fin. C. si contr. jus Myns. 5. obs. 97. Arnis. lib. 2. de Majest. c. 3. num. 5. atque sic ex sententia Canonistarum Pontifici potestatem declarandi, non vero dispensandi de eo relinquant. vid. gl. in c. non est. verb. auctoritate de vot. gl. in c. quanto. verb. absolvi. de jurejur. & in c. proposuit verb. dispensare. de concess. preb. Jac. Almain. in tr. de potest. Eccles. cap. 13. Covar. de matrim. p. 2. c. 6. §. 9. n. 10. tollere tamen hoc non poterint. Injurius enim est in Deum sive Papa sive Imperator vel Princeps, qui illud in totum tollere vellet, cum inferior jura superioris violare non possit. Clem. Romani. 2. in pr. de Elect. cap. cum inferior. 16. ibique. gl. verb. ligare de Major. & obed. Declara axioma, quod intelligendum sit de ipsis principiis & genere juris naturalis, secus in speciebus: ipsum enim genus totum tolli & mutari nunquam potest. Species verò in subjectis individuis ex justa & idoneâ causâ si non funditus tolli, minui tamen & temperari potest. Menoch. 3. conf. 109. num. 105. Donell. 1. comm. jur. civil. cap. 12. pag. 29. Bocer. ad d. §. pen. Inst. de l. N. G. & C. & ibi Locam. in not. Regner. Sixtin. 2. conf. Marp. 9. n. 108. Aliter declarat Ampl. Dn. D. Biccini in præloq. rerum quotid. disp. 1. num. 43. ubi dicit quod immutabilitas ista intelligenda sit de iis, quæ revera jura h. e. præcepta seu verita sunt fac. l. 7. ff. de LL. §. 10. ibi: in legis necessitatem. Inst. de te-stam. ordin. non verò de iis, quæ perinde seu permilla